

Wedellsborg Birkedommer
Kopibog
1853-1854
fol. 23 b

15. oktober 1853
Wedell Heinen
i Middelfart

I Middelfart skal boe en Tømmerkarl ved Navn Jørgen Madsen, der er gift med en Broderdatter af den afdøde Huusmand Niels Hansens ligeledes afdøde Kone Ane Ottesdatter, hvilken Jørgen Madsen med Kone tidligere have opholdt dem i længere Tid hos bemeldte Niels Hansen i Broende men som kom derfra formentlig ikke for deres Dyds Skyld.

Ligeledes skal i Middelfart være en Slagtersvend saavidt vides ved Navn Hansen og som i den senere Tid antages at have etableret sig som Mester.

Da der er opstaaet Mistanke om at de bemeldte tvende Personer Natten imellem afvigte Tirsdag, den 11 og Onsdag den 12 dennes omtrent Kl. 12 have været ved fornævnte Niels Hansens Huus lokket ham ud med Lygte til Hjælp under Foregivende at være væltet med Vogn i Veigrøften kastet en Strikke om hans Hals og derpaa bibragt ham et Knivstik i Livet, derhos havt hans paafølgende Død igaar den 14 dennes Formiddag kl. 9 til Følge saa maa jeg tjenstligen anmode Deres Høivelbaarenhed, behageligen at belægge baade Jørgen Madsen og Slagteren med personlig Arrest

fol. 24a

og derefter strax at tage dem under Forhør, hvor ved foreløbig i Særdeleshed følgende Omstændighed vil komme i Betragtning.

1. At bemeldte tvende personer opfordres til at bevise og godtgjøre hvor de have været den omhandlede Nat imellem afvigte Tirsdag den 11 og Onsdag den 12 dennes.
2. At søge paa enhver mulig Maade oplyst om Ingen i Middelfart maatte skulde have seet dem drage bort fra Middelfart Tirsdag Aften den 11 og komme tilbage til Byen den 12 dennes tidlig paa Morgen, hvorom og deres Naboer bedes forhørte.
3. Om nogen blodig Kniv er seet hos dem eller mulig kan opdages ved nærmere foretagende

Undersøgelse i deres Boliger hvilken bedes anstillet.

4. At tage i Forvaring alle de Støvler og Skoe som forefindes i Personernes Bolig og for syne samme med Rettens Segl og Anmærkning hvilket af bemeldte Fodtøi nærmere kan sammenholdes med et Maal, som haves af Forbrydernes paa Gjærningsstedet efterladte Spor.

Til fornøden videre Underretning med hensyn til Personernes Signalement og Natur ved lægges en Gjenpart af Publicationen i Fyens Stiftavis og den vestfynske Avis, sigtende til Gjærningsmændenes Opdagelse. Den muliggste Omhyggelighed bedes iagttaget ved Forhørene og Undersøgelses Iværksættelse i det jeg derfor beder mig underrettet om saasnart Arrestationen er foretaget, at saadant er skeet.

Ærbødigst

15 October 1853

Stiftamtet

Natten imellem den 11te og 12 October omtrent ved Kl. 12 er ifølge anstillet Undersøgelse, Huusmand Niels Hansen Broendehuus i Balslev Sogn af en Person, med hvem 2 andre vare i Ledtog ved at lokke ud af sin Bolig med Lygte for at hjælpe dem, under Foregivende at de vare væltede med deres Vogn i Veigrøften, bleven bibragt et Knivstik i Livet hvoraf han døde i gaar den 14 dennes Formiddag

fol. 24 b

Da det i denne Anledning findes nødvendigt og rigtigt, at en Obductionsforretning foretages paa Liget det snarest muligt tillader jeg mig her ved at bede foranledige at Stiftsfysicus og vedkommende Distriktslæge Hr. Cancellieraad Toxwerdt i Middelfart foretager en saadan paa stedet.

Stiftsfysicus bedes anmodet om selv at underrette Distriktslægen om Dagen og Tiden til Obductionsforretningens Foretagelse samt ligeledes derom behageligen, at underrette ogsaa mig saa betimelig at jeg kan gives Leilighed at møde ved Forretningen.

NB! det anmærkes at jeg ingen Post eller Breve af Postveien, faaer før Torsdagen den 20 dennes med Undtagelse af Posten som ventes i Morgen.

Fol. 25 a
Wedell Heinen
i Middelfart

18 October 1853

Med Hensyn til det paa Huusmand Niels Hansen i Broende huus i Balslev Sogn, Natten imellem den 11te og 12 October sidstleden begaaede Mord er det bleven berettet at Slagtermester Kuhn i Middelfart fra hvilken Kant, Morderen formodes at være kommen til Huuset – er seet paa Landeveien ved Skrillinge Aftenen til den 11te dennes Kl. imellem 6 a 7 af Tømmermester Jørgensen i Middelfart og Kleinsmed Sørensen ibd. og for dem have udladt sig med at han skulde til Balslev med et brev.

Foranlediget heraf turde jeg tjenstligen anmode Deres Høivelbaarenhed behageligen under et Forhør at modtage Forklaring af bemeldte Tømmermester Jørgensen og Kleinsmed Sørensen i Middelfart, om det anførte saaledes forholder sig rigtig samt derefter i bekræftende Fald inden samme Forhør ligeledes at modtage Forklaring af fornævnte Slagtermester Kuhn i Middelfart i Overeenstemmelse med Forestaaende og navnlig

- a. Om fra hvem Brevet var med hvilket han til den anførte Tid vandrede til Balslev
 - b. Til hvem Brevet var adresseret i Balslev og skulde afleveres til
 - c. Til hvilket Klokkeslæt han ankom til Balslev med Brevet
 - d. Naar han efter Afleveringen af Brevet i Balslev gik herfra og naar han derefter ankom til sit Hjem i Middelfart
 - e. Om han underveis paa denne sin Vandring var ingensteds inde - traf paa nogen Person paa Veien og hvilke Samtaler han havde med slige Personer eller med dem hos hvem han havde været inde paa Vandringen til Balslev.
- Forsaavidt Kuhns Forklaring maatte give Anledning til yderligere Examination eller til at flere personer, med Nytte, afhøres bedes saadan ligeliedes foranstaltet og mig derefter en Udskrift af det optagende Forhør behageligen meddeelt. – Det maal af Forbryderens Spoer, der i Aftes oversendtes med deres Kontorist, bedes afbenyttet til Eftermaaling af Slagtermester Kuhns Fodtøi. –

Fol. 27 b
Wedel Heinen
Middelfart

20 Octobr 1853

Det er senere bleven oplyst at den myrdede Huusmand Niels Hasen af Broendehuus har tvende Søstre, den ene Maren gift med Huusmand Jens Andersen ved Tvind, den anden Else Kirstine gift med Huusmand Jens Hansen ved Eiby eller Flueberg, og ved Efterforskninger i den Anledning, er det bleven omtalt for mig, at Tømmerkarl Jørgen Madsen af Middelfart, skal forebenævnte tvende Koner, maaske ogsaa for deres Ægtefæller have udstalt sig meget fjendtligt eller hadefuldt mod den afdøde Nies Hansen Broende. Jeg er saa frie tjentsligen at anmode deres Høivelbaarenhed, behageligen at tage de ovennævnte Personer i Forhør overensstemmende med det anførte at lade dem forklare sig om med hvilke Ord Jørgen Madsen yttrede sin Vrede eller hadefulde Anslag mod Niels Hansen i hvilken Anledning eller hvorfor han var vred paa ham, samt til hvilke Tider og mere end een Gang han havde udladt sig saaledes mod Niels Hansen – endeligen bedes Deponenterne udspurgte om de vide at forenævnte Jørgen Madsen. Medens han og Kone opholdt dem i Huuset hos Niels Hansen i Broende solgte dennes Hest og Vogn, uden at erlægge Rigtighed for den derved erholdte Kapital og om der før dette passerede var givet Jørgen Madsen Løfte om at Niels Hansen i sin Tid ville afstaae Huuset til ham. – Saafremt de afgivne Forklaringer, er mod Jørgen Hansen bedes han foreholdt same og hvis de modsiges af ham, beedigede. Ved at tilbage sende det igaar modtagne Forhør over Muursvend Peder Nielsen bedes denne givet Leilighed til nærmere at forklare sig over følgende Spørgsmaale. –

- a. Hvilke Klæder var Jørgen Madsen i ført da Komparenten forlod hans Boelig om Aftenen.

fol. 28 a

Kl. 10 efterat have opmuret den omforklarede Kakkeloven. –

- b. Hvor lang Tid behøvede Jørgen Madsen til at iføre sig andre Klæder at gaae ud med.

- c. Veed Komparenten at der er omtrent 1½ Mile fra Middelfart til Broendehuus og hvor lang Tid behøver en Fodgjænger for paa den gode Landevei gaae hele Tuuren at tilbagelægge bemeldte Veilængde.

I Slutningen af Peder Nielsens Forklaring formenes at være en Mangel, Ordforbindelsen saa jeg her ved tillader mig at gjøre opmærksom paa, naar ??? ”Komparenten begav sig derfor kort efter til Jørgen Madsens Boepæl og murede Kakkelovnen bort ?? da han dermed var færdig begav han sig hjem og hørte paa sin Gang hjem efterat Kl. slog 10. –

Dette Forhør og en Udskrift af det optagne dette bedes mig behageligen tilstillet.